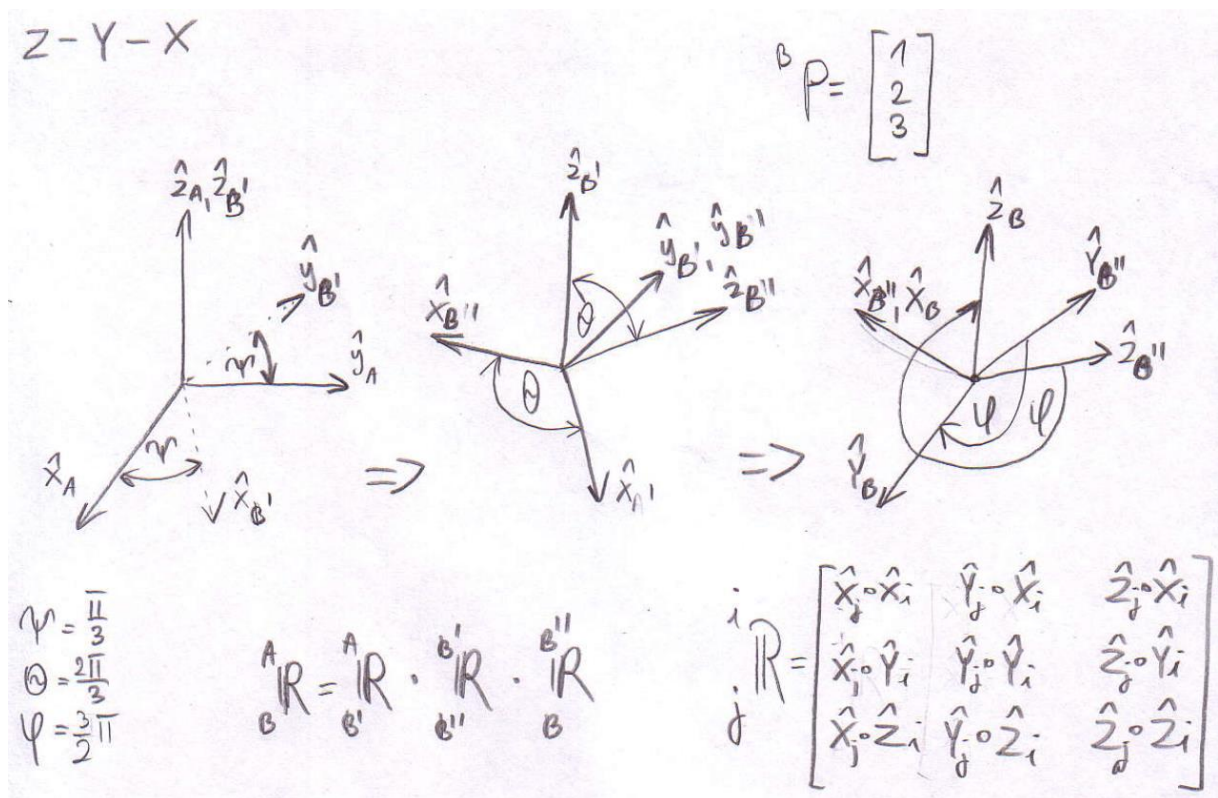


## Robotyka - kąty Eulera

Kąty Eulera opisują rotację pomiędzy układami współrzędnych. W rozważanym tutaj przykładzie kolejne rotacje pomiędzy układem współrzędnych  $\{A\}$  (układ początkowy), a układem współrzędnych  $\{B\}$  (układ wyjściowy), odbędą się kolejno wokół osi  $Z - Y - X$ . Oznacza to że najpierw układ  $A$  zostanie obrócony wokół osi  $Z_A$  o kąt  $\psi$ , obrót osi  $X_A$  i  $Y_A$  będzie miał miejsce w płaszczyźnie  $X_A Y_A$ , wynikiem pierwszej rotacji będzie powstanie układu  $\{B'\}$ . Kolejną rotacją będzie rotacja wokół osi  $Y_{B'}$  o kąt  $\theta$ , osie  $X_{B'}$  i  $Z_{B'}$  zostaną obrócone w płaszczyźnie  $X_{B'} Z_{B'}$ , wynikiem drugiej rotacji będzie powstanie układu  $\{B''\}$ . Ostatnią rotacją będzie rotacja wokół osi  $X_{B''}$  o kąt  $\varphi$ , osie  $Y_{B''}$  i  $Z_{B''}$  zostaną obrócone w płaszczyźnie  $Y_{B''} Z_{B''}$ . Wynikiem ostatniej rotacji będzie powstanie układu współrzędnych  $B$ .



Rysunek 1. Kolejne rotacje pomiędzy układami współrzędnych  $\{A\} \rightarrow \{B'\} \rightarrow \{B''\} \rightarrow \{B\}$ .

Ogólna postać macierzy opisującej rotację z układu  $\{i\}$  do układu  $\{i - 1\}$  jest postaci.

$${}^{i-1}R_i = \begin{bmatrix} \bar{X}_i \circ \bar{X}_{i-1} & \bar{Y}_i \circ \bar{X}_{i-1} & \bar{Z}_i \circ \bar{X}_{i-1} \\ \bar{X}_i \circ \bar{Y}_{i-1} & \bar{Y}_i \circ \bar{Y}_{i-1} & \bar{Z}_i \circ \bar{Y}_{i-1} \\ \bar{X}_i \circ \bar{Z}_{i-1} & \bar{Y}_i \circ \bar{Z}_{i-1} & \bar{Z}_i \circ \bar{Z}_{i-1} \end{bmatrix}$$

W układzie  $\{B\}$  zdefiniowany jest wektor  ${}^B\mathbf{P}$  o znanych współrzędnych. Aby znaleźć współrzędne tego wektora w układzie konieczne będzie wyznaczenie macierzy rotacji z układu współrzędnych  $\{B\}$  do układu współrzędnych  $\{A\}$ . Ponieważ pomiędzy układami  $\{B\}$  i  $\{A\}$  były trzy rotacje, macierz rotacji  ${}^A\mathbf{R}$  będzie iloczynem trzech macierzy rotacji pomiędzy układami pośrednimi.

$${}^A\mathbf{R} = {}^A\mathbf{R}_{B'} \cdot {}^{B'}\mathbf{R}_{B''} \cdot {}^{B''}\mathbf{R}_B$$

${}^A\mathbf{R}_{B'}$  – rotacja pomiędzy układami  $\{A\}$  i  $\{B'\}$ , obrót wokół osi  $Z$  o kąt  $\psi$

${}^{B'}\mathbf{R}_{B''}$  – rotacja pomiędzy układami  $\{B'\}$  i  $\{B''\}$ , obrót wokół osi  $Y$  o kąt  $\theta$

${}^{B''}\mathbf{R}_B$  – rotacja pomiędzy układami  $\{B''\}$  i  $\{B\}$ , obrót wokół osi  $X$  o kąt  $\varphi$

Współrzędne wektora  ${}^B\mathbf{P}$  w układzie  $\{A\}$  są dane zależnością

$${}^A\mathbf{P} = {}^A\mathbf{R}_B \cdot {}^B\mathbf{P}$$

$${}^A\mathbf{P} = {}^A\mathbf{R}_{B'} \cdot {}^{B'}\mathbf{R}_{B''} \cdot {}^{B''}\mathbf{R}_B \cdot {}^B\mathbf{P}$$